

Wessman

8.11.2021

375/04.01.00/2021

Eduskunnan sivistysvaliokunta

HE 148/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustien muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatustien siten, että siinä säädettäisiin varhaiskasvatustien olevan lapsen oikeudesta tarvitsemaansa tukeen sekä varhaiskasvatustien annettavan tuen rakenteesta.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on arvioitu kustannuksia syntyvän erityisestä tuesta tehtävistä hallinnollisista päätöksistä. Taloudellisten arvioinnin oletuksena on se, että hallinnollisista päätöksistä korvataan kunnille se osa, joka tosiasiallisesti on kunnille uutta velvoitetta. Näin ollen esimerkiksi tuen tarpeen arvioinnista, huoltajien osallisuudesta tuen arpeen arvioinnista tai moniammatillisesta yhteistyöstä ei katsota syntyvän kuntiin uusia työtunteja tästä ehdotuksesta johtuen. Esityksessä on arvioitu, että yhden päätöksen tekemiseen riittäisi noin kaksi tuntia. Erityisen tuen päätöksistä muodostuisi varhaiskasvatustien osalta näin ollen kustannuksia 1,5 miljoonaa euroa. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT pitää todennäköisenä, että tosiasiallinen hallinnollisten päätösten tekemiseen kuluvaa aika arviointiprosesseineen on arvioitua suurempi ja näin myös päätöksistä aiheutuvat kustannukset ovat arvioitua suuremmat.

Luonnoksessa on myös esitetty, että kunnissa lapsen tarvitseman tuen järjestäminen voitaisiin taata esimerkiksi lisäämällä varhaiskasvatustien henkilökuntaa. Esitysluonnoksessa on arvioitu, että palkkaamalla kuntiin esimerkiksi 100 varhaiskasvatustien erityisopettajaa, 120 varhaiskasvatustien opettajaa ja 100 varhaiskasvatustien avustajaa, kustannuksia syntyisi arviolta noin 13,5 miljoonaa euroa. Arvio lisätyövoiman tarpeesta on kuitenkin erityisen tuen piirissä olevien lasten prosentuaalisen osuuden arviointiin (8,5 %) nähden hyvin alhainen. Kunnille aiheutuvaa tosiasiallista kustannusta tulisi seurata vuosittain ja korvata kunnille valtio-osuuksin lakimuutoksesta aiheutuvat todelliset kustannukset.

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT on myös huolissaan esityksen toteuttamismahdollisuuksista työvoiman riittävyyden näkökulmasta. Tällä hetkellä on pulaa niin kelpoisuusehdot täyttävistä varhaiskasvatustien opettajista kuin varhaiskasvatustien erityisopettajista, joiden tarpeen on esityksessä arvioitu kasvavan. Henkilöstön saatavuuden näkökulmasta lain voimaantulo 1.8.2022 on ongelmallinen. Mikäli lakimuutos toteutetaan, se vaatisi siirtymäajan ja koulutuspaikkojen lisäämistä niin varhaiskasvatustien opettajien kuin myös varhaiskasvatustien erityisopettajien osalta.

Yllä mainittujen seikkojen lisäksi lain valmistelussa tulisi huomioida se, ettei esiopetukseen sekä täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen osalta kahden eri lainsäädännön soveltamisen seurauksena ole tarkoituksenmukaista tehdä kahta hallintopäätöstä.